

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

A7-0073/2014

31.1.2014

IZVJEŠĆE

o jednakosti žena i muškaraca u Europskoj uniji – 2012.
(2013/2156(INI))

Odbor za prava žena i jednakost spolova

Izvjestiteljica: Inês Cristina Zuber

PR_INI

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
EXPLANATORY STATEMENT	24
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU.....	26

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o jednakosti žena i muškaraca u Europskoj uniji – 2012. (2013/2156(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 3. drugi podstavak Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članak 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članak 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP),
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda od 18. prosinca 1979. o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena,
- uzimajući u obzir UN-ovu Konvenciju o suzbijanju trgovanja osobama i iskorištavanja prostitucije drugih iz 1949.,
- uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za akciju koje je 15. rujna 1995. usvojila Četvrta svjetska konferencija o ženama i kasnije dokumente koji su iz njih proizašli, a koji su usvojeni na posebnim sjednicama Ujedinjenih naroda, Peking +5 (2000.), Peking +10 (2005.) i Peking +15 (2010.),
- uzimajući u obzir Uredbu 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim pitanjima¹,
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda u području prava, pomoći i zaštite za žrtve kaznenih djela, koja zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2001/220/PUP²,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o Europskom zaštitnom nalogu³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti žrtava, koja zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2002/629/PUP⁴,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja (Istambulska konvencija),
- uzimajući u obzir Europski pakt za jednakost spolova (2011. – 2020.) koji je Europsko

¹ OJ L 181, 29.6.2013, p. 4.

² OJ L 315, 14.11.2012, p. 57.

³ OJ L 338, 21.12.2011, p.2.

⁴ OJ L 101, 15.4.2011, p. 1.

vijeće usvojilo u ožujku 2011.¹,

- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2010. pod nazivom „Pojačana predanost jednakosti žena i muškaraca, Ženska povelja” (COM(2010)0078),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 21. rujna 2010. pod nazivom „Strategija za jednakost žena i muškaraca 2010. – 2015.” (COM(2010)0491),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije „Europa 2020.: strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),
- uzimajući u obzir Radni dokument službi Komisije od 16. rujna 2013. pod nazivom „Srednjoročni pregled Strategije za jednakost žena i muškaraca (2010. - 2015.) (SWD(2013)0339),
- uzimajući u obzir Radni dokument službi Komisije od 8. svibnja 2013. pod nazivom „Izvješće o napretku na području jednakosti žena i muškaraca u 2012.” (SWD(2013)0171),
- uzimajući u obzir izvješće Europskog instituta za rodnu jednakost (EIGE) pod nazivom „Pregled provedbe akcijske platforme iz Pekinga u državama članicama EU-a: nasilje nad ženama, potpora žrtvama”, objavljeno 2012. godine,
- uzimajući u obzir da od 1975. godine postoje europske direktive o različitim aspektima jednakog postupanja prema muškarcima i ženama (Direktiva 2010/41/EU, Direktiva 2010/18/EU, Direktiva 2006/54/EU, Direktiva 2004/113/EZ, Direktiva 92/85/EEZ, Direktiva 86/613/EEZ i Direktiva 79/7/EEZ),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. s preporukama Komisiji o primjeni načela jednake plaće radnika i radnica za jednak rad ili rad jednak vrijednosti²;
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2013. o učinku gospodarske krize na jednakost spolova i prava žena³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. lipnja 2013. o obrazovnoj i profesionalnoj mobilnosti žena u EU-u⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2013. o uklanjanju spolnih stereotipa u EU-u⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. veljače 2013. o 57. sjednici Komisije UN-a o položaju žena (CSW): Uklanjanje i prevencija svih oblika nasilja nad ženama i djevojkama⁶;

---

¹ Prilog zaključcima Vijeća od 7. ožujka 2011.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0375.

³ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0073.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0247.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0074.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0045.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2012. o radnim uvjetima žena u uslužnom sektoru¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. svibnja 2012. s preporukama Komisiji o primjeni načela jednake plaće radnika i radnica za jednak rad ili rad jednak vrijednosti²;
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. veljače 2010. o jednakosti žena i muškaraca u Europskoj uniji – 2009.³, od 8. veljače 2011. o jednakosti žena i muškaraca u Europskoj uniji – 2010.⁴ te od 13. ožujka 2012. o jednakosti žena i muškaraca u Europskoj uniji – 2011.⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2011. o ženama i upravljanju poduzećima⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. travnja 2011. o prioritetima i glavnim crtama nove okvirne politike EU-a za borbu protiv nasilja nad ženama⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 08. ožujka 2011. o izgledu ženskog siromaštva u Europskoj uniji⁸,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. lipnja 2010. o rodnim aspektima ekonomske i finansijske krize⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. veljače 2009. o nediskriminaciji koja se temelji na spolu i međugeneracijskoj solidarnosti¹⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. listopada 2005. o ženama i siromaštvu u Europskoj uniji¹¹,
- uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
- uzimajući u obzir Izvješće Odbora za prava žena i jednakost spolova (A7-0073/2014),

A. budući da je jednakost spolova temeljno pravo sadržano u Ugovoru o Europskoj uniji i Povelji o temeljnim pravima; da su ciljevi Europske unije na ovom području garancija za jednak mogućnosti i postupanja prema muškarcima i ženama i osim toga, borba protiv svake diskriminacije na temelju spola; mnoge nejednakosti između muškaraca i žena i dalje su prisutne, iako je Unija postavila poseban zadatak uključivanja jednakosti spolova u

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0322.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0225.

³ SL C 341E, 16.12.2010., str. 35.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2011)0085.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0069.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2011)0330.

⁷ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2011)0127.

⁸ SL C 199 E, 7.7.2012., str. 77.

⁹ SL C 236 E, 12.8.2011., str. 79.

¹⁰ SL C 67E, 18.3.2010., str.31.

¹¹ SL C 233E, 28.9.2006., str.130.

sve aktivnosti;

- B. budući da unatoč ostvarenom napretku u tom području postoje brojne nejednakosti između muškaraca i žena; bilo da je riječ o pravima žena kao ljudskim pravima, karijeri, mogućnostima zapošljavanja i plaće, pristupu obrazovanju i zdravstvenim uslugama, sudjelovanju u gospodarstvu i u donošenju odluka ili političkoj zastupljenosti;
- C. budući da je gospodarska kriza dovela do pada životnog standarda većine građana EU-a; budući da je stopa nezaposlenosti žena u 27 država članica EU-a iznosila 10,8 % u zadnjoj četvrtini 2012.¹; budući da uključiv rast zahtijeva više javnih strateških ulaganja i da je potrebno poboljšati sudjelovanje žena u radu kako bi se osigurao održivi, dugoročni rast;
- D. budući da članak 21. Povelje o temeljnim pravima Europske unije navodi da je zabranjena svaka diskriminacija temeljena na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetska obilježja, jezik, vjera ili uvjerenje, političko mišljenje ili bilo koje drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija;
- E. budući da su direktive EU-a o jednakom postupanju prema muškarcima i ženama, donošene od 1975., značajno pridonijele učinkovitom promicanju jednakosti spolova; budući da žali što neke stare države članice još uvijek ili neispravno provode ove direktive ili nedovoljno kontroliraju provedbu uvedenih zakona; budući da iz raznih razloga, nove države članice istočne Europe još uvijek nisu u potpunosti provele ovaj važan dio pravne stečevine;
- F. budući da su, unatoč činjenici da je određeni broj država poduzeo mjere, ponekad i zakonodavne, da bi promicao promjene u interesu jednakosti muškaraca i žena, pomaci prespori i nedostatni;
- G. budući da su stope nezaposlenosti mladih dosegle neusporedivu razinu, u prosjeku 23,1 % diljem EU-a, a dugotrajna nezaposlenost porasla u većini država članica dosegnuvši najvišu razinu do sada u EU-u kao cjelini;
- H. budući da segmentiranje muškaraca i žena na tržištu rada otkriva mnoge razlike među državama članicama; da su zemlje s najvišom razinom segmentiranja one u kojima žene rade više;
- I. budući da se ukidanje radnih mjeseta podudara s povećanjem nesigurnih poslova, u obliku slabo plaćenih poslova sa skraćenim radnim vremenom ili s kratkoročnim ugovorima;
- J. budući da se siromaštvo u EU-u povećalo od 2007. te se prihod kućanstva smanjio, s 24,2 % stanovništva EU-a koje je sada u opasnosti od siromaštva ili isključenosti i s 26 % žena u odnosu na 23,9 % muškaraca za koje se smatra da su na rubu siromaštva²; budući da su djeca, za koju se često brinu žene, osobito pogodjena, a žene suočene s većom opasnošću od siromaštva nego muškarci; budući da samozaposlene, neaktivne ili nezaposlene žene, starije žene te žene s invaliditetom, žene pripadnice etničkih manjina, iz

---

¹ SWD(2013)0171.

² Izvor: Eurostat

doseljeništva i žene s malo ili bez obrazovanja, kao i jednočlana kućanstva te samohrani roditelji čine posebno ranjivu skupinu koja je u opasnosti od siromaštva; budući da su u EU-u u prosjeku tri od deset kućanstava jednočlana kućanstva, od kojih većinu čine žene koje žive same, posebno starije žene, i taj postotak je u porastu; budući da je odnos prema jednočlanim kućanstvima ili kućanstvima s jednim dohotkom u većini država članica nepovoljan, kako u apsolutnom tako i u relativnom smislu, kada je riječ o oporezivanju, socijalnom osiguranju, smještaju, zdravstvenoj skrbi, osiguranju i mirovinama;

- K. budući da se EU trenutno suočava s najznačajnjom gospodarskom i financijskom krizom od Velike depresije u 1930-ima; budući da su stope nezaposlenosti u svim državama članicama, osobito u južnim državama članicama, kao rezultat ove krize, značajno porasle; budući da politika fiskalne konsolidacije koju su provele države članice, koja često uključuje rezanja u broju osoblja i zamrzavanje plaća, uglavnom utječe na javni sektor u kojem prevladavaju žene; budući da nijedna od ovih politika ne uzima u obzir rodne aspekte na odgovarajući način;
- L. budući da fiskalna konsolidacija mora biti u skladu sa socijalnom i dimenzijom zapošljavanja strategije Europa 2020., posebno po pitanjima koja se odnose na rodnu jednakost i nediskriminaciju;
- M. budući da je rodna jednakost ključna gospodarska prednost za promicanje pravednog i uključivog gospodarskog rasta; budući da je smanjenje profesionalnih nejednakosti cilj ne samo u smislu jednakog postupanja, nego i u smislu učinkovitosti i fluidnosti tržišta rada;
- N. budući da je u 2012., prema Eurostatu, ukupna stopa zaposlenosti žena u dobi od 20 do 64 godine u Europi iznosila 62,4 % u odnosu na 74,6 % zaposlenih muškaraca.
- O. budući da je stopa zaposlenosti glavni pokazatelj za mjerjenje nejednakosti spolova; budući da su kvaliteta i uvjeti zapošljavanja jednakovo važni parametri za mjerjenje te nejednakosti;
- P. budući da je stopa zaposlenosti žena podcijenjena s obzirom na činjenicu da mnoge žene nisu registrirane kao nezaposlene osobe, osobito one koje žive u ruralnim ili udaljenim područjima; budući da ova situacija stvara razliku u pogledu pristupa javnim službama (naknadama, mirovinama, rodiljnim dopustima, bolovanju, pristupa socijalnom osiguranju itd.);
- Q. budući da žene češće od muškaraca rade na ugovore sa skraćenim radnim vremenom, na određeno vrijeme ili na privremene ugovore; budući da je rad sa skraćenim radnim vremenom u 2012. godini predstavlja gotovo pa trećinu ukupne zaposlenosti žena (32,1 % u odnosu na 8,4 % za muškarce); budući da se povećao udio nemamjernog rada sa skraćenim radnim vremenom koji je u 2012. iznosio 24 % ukupne zaposlenosti žena sa skraćenim radnim vremenom (u usporedbi s 20 % u 2007. godini)¹; budući da su žene posebno pogodjene nesigurnim zapošljavanjem, a veliki broj njih nemamjerno radi sa skraćenim radnim vremenom, na određeno vrijeme ili ima privremene ugovore; budući da ti ugovori nude manju zaštitu od otkaza ili drugih oblika prekida ugovora; budući da se tim ugovorima kažnjavaju žene, uključujući i njihove mogućnosti za razvoj karijere,

---

¹ Izvor: Europska komisija, Izvješće o napretku na području jednakosti žena i muškaraca u 2012. (SWD(2013)0171),

prilike za usavršavanje ili prava na mirovinu; ali da oni, u nekim situacijama, predstavljaju priliku da se pomogne muškarcima i ženama koji se odluče uskladiti posao i privatni život; budući da žene stoga zarađuju niže plaće, mogu imati nižu socijalnu zaštitu i nailaze na veće poteškoće u postizanju finansijske neovisnosti; budući da žene predstavljaju veliki udio među osobama koje rade neprijavljeni;

- R. budući da bi Komisija trebala osigurati bolju provedbu direktiva EU-a u tom području, osobito putem socijalnih partnera koji pregovaraju o kolektivnim ugovorima te prečesto ignoriraju zahtjeve zajednice u pogledu jednakog postupanja prema ženama i muškarcima u vezi s plaćama, pristupom zapošljavanju i napredovanju u karijeri i socijalnim osiguranjem;
- S. budući da je trenutna kriza posebno utjecala na mlade ljude, sa stopom nezaposlenosti mlađih od 25 godina od 22 % u rujnu 2012.¹; budući da među tim mladim ljudima djevojke nisu dovoljno zastupljene u procesu učenja koji olakšava prijelaz iz škole na posao; budući da je broj mlađih ljudi koji nisu u sustavu zapošljavanja, obrazovanja ili osposobljavanja (NEETs) dosegao prosjek od 22,4 % na jugu i na periferiji, u odnosu na 11,4 % na sjeveru i u središnjem dijelu; budući da mlade žene najčešće započinju svoju profesionalnu karijeru privremenim poslovima sa skraćenim radnim vremenom, što smanjuje trajanje plaćenog radnog odnosa; budući da razlika u plaćama između žena i muškaraca utječe na razinu mirovina zbog čega je opasnost od siromaštva veća za žene nego za muškarce;
- T. budući da kriza ima oštar učinak na ranjive ljude i žene, koje osjećaju učinak i izravno kroz gubitak zaposlenja, smanjenje plaće, mirovine i naknada te gubitak sigurnosti posla, i neizravno kroz smanjenje proračuna u javnim uslugama i socijalnoj zaštiti;
- U. budući da je podjela obiteljskih i kućanskih obveza između muškaraca i žena, osobito s razvojem korištenja roditeljskog i rodiljnog dopusta, preduvjet za promicanje i ostvarenje jednakosti spolova;
- V. budući da su prihodi žena za obavljanje jednakog posla s jednakim sposobnostima još uvijek niži od prihoda muškaraca; budući da nejednakost plaća iznosi u prosjeku oko 16,2 % u EU-u, s velikim razlikama među državama članicama koje idu od 10 % razlike u plaći do više od 20 % u nekim državama članicama; budući da su niže plaće žena neminovno dovele do smanjenja mirovinskih doprinosa te stoga i do nižih mirovina; budući da je rodna razlika u plaćama, a time i mirovinama još uvijek jedan od glavnih razloga što se žene nalaze ispod granice siromaštva u kasnijoj životnoj dobi;
- W. budući da je stopa nezaposlenosti na jugu i na periferiji područja eura dosegla prosjek od 17,3 % u 2012., u odnosu na 7,1 % na sjeveru i u njegovom središnjem dijelu²;
- X. budući da žene koje započinju radni vijek igraju vodeću ulogu u povratku rasta; budući da one omogućuju povećanje obiteljskog dohotka, što dovodi do povećanja potrošnje, doprinosa za socijalno osiguranje i prihoda od poreza, kao i do revitalizacije gospodarstva; budući da jednakost spolova stoga ima pozitivan učinak na gospodarski rast i na

¹ Izvor: Eurostat 155/2012, 31. listopada 2012.

² Zapošljavanje i socijalno stanje u EU-u; Kvartalni pregled, IP/13/879, 2.10.2013.

poboljšanje životnog standarda;

- Y. budući da je povećanje rizika od siromaštva blisko i izravno povezano s uništavanjem značajnih društvenih funkcija države, kao što se vidi, primjerice, u nedavnom uništenju javnih sustava socijalnog osiguranja u brojnim državama članicama, te u rezovima socijalnih naknada (obiteljski doplatak, naknade za nezaposlene, bolovanje i potpore prihodima) koji utječu na mnoge žene, osobito na one koje uzdržavaju obitelj i same su odgovorne za upravljanje kućanstvom;
- Z. budući da je u 2011. 78 % žena izjavilo da obavlja „kućanske poslove“ svaki dan (kao i 39 % muškaraca¹) te budući da je dobrovoljno izabrana fleksibilnost radnog vremena ključan element za bolju usklađenost obiteljskog i profesionalnog života; budući da je u Europi stopa zaposlenosti žena s uzdržavanim djetetom 2010. godine bila 64,7 % u odnosu na 89,7 % za muškarce s uzdržavanim djetetom; budući da malo muškaraca odlazi na rodiljni dopust;
- Aa. budući da je potraga za odgovarajućim rješenjem o usklađivanju posla, obitelji i privatnog života i dalje aktualna, a kao rezultat toga mnoge žene, koje su najčešće odgovorne za brigu o djeci i uzdržavanim članovima obitelji, nemaju drugog izbora nego prihvatiti posao sa skraćenim radnim vremenom ili su čak primorane napustiti tržište rada, zbog nedostatka dostupne, financijski pristupačne i dostatne skrbi za djecu te za osobe s invaliditetom i starije osobe ili učinkovitih mjera za olakšavanje bolje ravnoteže između profesionalnog i privatnog života; budući da prema Europskoj zakladi za poboljšanje životnih i radnih uvjeta², više od šest milijuna žena u Europi navodi da ne može raditi puno radno vrijeme zbog svojih obiteljskih obveza; budući da je ova uloga „pomoći bližnjima“ često prepreka za zapošljavanje i izglede za profesionalnu karijeru žena;
- Ab. budući da razni ekonomisti i demografi (Svjetska banka, OECD, MMF) koriste ekonomske i matematičke modele da bi istaknuli ekonomsku vrijednost rada u kućanstvu (koji obavljaju uglavnom žene) i budući da bi doprinos žena BDP-u bio još veći kad bi se uključio njihov neplaćeni rad, što pokazuje da postoji diskriminacija ženskog rada;
- Ac. budući da su kulturna tradicija, organizacija rada i dnevne prakse još uvijek razlozi zbog kojih je odgovornost za skrb o obitelji uglavnom ženski problem; budući da su europske žene u dobi između 25 i 45 godina posvećene kućanskim poslovima 162 minute više od muškaraca i budući da ovaj socijalni doprinos neplaćenih kućanskih poslova još uvijek nije izračunat u svrhu BDP-a; budući da je taj doprinos bio osnova za održavanje socijalne države i europskog socijalnog modela;
- Ad. budući da su 2012. Vijeće i Parlament raspravljali o prijedlogu Komisije za višegodišnji okvir 2014. – 2020., a Parlamentarni odbor za ženska prava i jednakost spolova usvojio mišljenje koje se odnosi, među ostalim pitanjima, na „potrebu za povećanim financiranjem aktivnosti za jednakost spolova, u smislu zapošljavanja i rasta, kako bi se riješio problem horizontalne i vertikalne rodne segregacije i kako bi se borilo protiv rodne razlike u plaćama i mirovinama te rastuće stope siromaštva među ženama, kao i u smislu

¹ Eurofound, Treći europski pregled kvalitete života, str. 57.

² Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta, Obiteljski život i rad, 2010.

prava i demokracije”, te pozvao Komisiju i Vijeće na „uspostavljanje jednakosti spolova kao specifičnog cilja u programu Prava i građanstvo, kao i na očuvanje programa Daphne kao samostalnog podnaslova u tom istom programu”¹;

Ae. budući da je bilo malo napretka u posljednjih deset godina u vezi s ispravljanjem ravnoteže spolova u političkom odlučivanju, s poboljšanjem EU projekta za samo 4 postotna boda, od 22 % u 2003. do 26 % u 2012.²; budući da još uvijek nema puno žena na rukovodećim položajima u poduzećima i na sveučilištima, a da broj žena političara i istraživača raste vrlo sporo;

Af. budući da su u 2012., tri od četiri člana nacionalnih parlamenta bili muškarci, a države članice koje su imale više od 30 % žena u svojim nacionalnim parlamentima su Švedska, Finska, Danska, Belgija, Nizozemska, Slovenija, Španjolska i Njemačka, dok su Malta i Mađarska imale manje od 10 % zastupljenosti žena;

Ag. budući da su u 2012., lokalne i regionalne skupštine u EU-u u projektu uključivale 32 % žena, a nacionalne vlade bile sastavljene od 27 % žena, što je povećanje od 3 % u odnosu na 2003., a to ukazuje na minimalnu promjenu, s velikim razlikama među državama članicama (primjerice, postotak žena u nacionalnoj vladu u Francuskoj je 49 %, a u Grčkoj 6 %)³;

Ah. budući da Konvencija UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena navodi da se ženama mora zajamčiti, pod jednakim uvjetima kao i muškarcima, pravo da glasuju i budu izabrane u javno izabrana tijela, da sudjeluju u oblikovanju državne politike i obavljaju sve javne dužnosti na svim razinama vlasti te sudjeluju u nevladinim organizacijama i udrušama koje se bave javnim i političkim životom u zemlji;

Ai. budući da se u strategiji za jednakost muškaraca i žena 2010. – 2015. napominje da su, iako čine gotovo polovicu radne snage EU-a i više od polovice osoba sa sveučilišnom diplomom, žene i dalje nedovoljno zastupljene u donošenju odluka i na položajima donositelja odluka i to prema posljednjim dostupnim podacima (2010.), iako 46 % svih doktorskih diplomanata u 27 država članica predstavljaju žene, samo su u 15,5 % ustanova visokog obrazovanja na čelu žene, a samo 10 % sveučilišta ima ženskog rektora⁴.

Aj. budući da su u mnogim sektorima, uključujući i one u kojima žene prevladavaju, i dalje prisutne nevidljive prepreke koje sprječavaju žene u dostizanju viših položaja, a pogotovo onih najviših rukovoditeljskih; budući da ova diskriminacija, između ostalog, nastaje zbog podcenjivanja njihovih sposobnosti i njihovog rada te zbog neravnopravne raspodjele profesionalnih odgovornosti koje iz toga proizlaze;

---

¹ Mišljenje Odbora za ženska prava i jednakost spolova upućeno Odboru za proračune o međuizvješću u interesu postizanja pozitivnog ishoda postupka odobravanja višegodišnjeg finansijskog okvira 2014. – 2020., od 19.9.2012.

² Europska komisija, Izvješće o napretku na području jednakosti žena i muškaraca u 2012. (SWD(2013)0171),

³ Europska komisija, Izvješće o napretku na području jednakosti žena i muškaraca u 2012. (SWD(2013)0171), str. 54.

⁴ Europska komisija: „She Figures 2012. – Dimenzija spola u području istraživanja i inovacija” (2013.).

Ak. budući da podzastupljeni spol, uglavnom žene, u upravnim odborima velikih poduzeća uvrštenih na burzu u EU-u, mora doseći najmanje 40 % zastupljenosti do 1. siječnja 2020.; budući da su prema Komisiji žene činile samo 16,6 % članova tih odbora u travnju 2013. te 11,8 % u listopadu 2010.;

Al. budući da je izvješće za 2012. o provedbi plana EU-a za djelovanje na jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju 2010. – 2015. objavljeno u studenome 2012.;

Am. budući da je Memorandum o razumijevanju potpisano u travnju 2012. između organizacija Žene UN-a i EU-a, potvrđujući partnerstvo između dvije organizacije i njihovu obvezu da promiču i pružaju potporu razvoju kapaciteta za uvođenje načela jednakosti spolova u sve politike i programe te da osiguraju da su nacionalni planovi i proračuni prikladni za provedbu obveza spolne jednakosti čiji prioriteti uključuju, između ostalog, osiguranje bolje zastupljenosti žena u donošenju gospodarskih, političkih i sudskih odluka, povećanje profesionalnih i društvenih izgleda za žene, borbu protiv seksualnog nasilja i nasilja na osnovi spola¹;

An. budući da je fizičko, seksualno ili psihičko nasilje nad ženama glavna prepreka za jednakost muškaraca i žena, kršenje temeljnih ljudskih prava žena te i dalje ostaje najraširenije kršenje ljudskih prava, unatoč mjerama koje političari poduzimaju radi njegovog suzbijanja; budući da takvo nasilje ne pozna geografske, gospodarske, društvene ili kulturne granice; budući da se temeljem provedenih studija o rodnom nasilju procjenjuje da je jedna petina do jedna četvrtina svih žena u Europi doživjelo fizičko nasilje barem jednom tijekom svoje odrasle dobi, više od jedne desetine pretrpjelo seksualno nasilje koje uključuje uporabu sile, a od 12 do 15 % žena u Europi žrtva je nasilja u obitelji dok sedam žena svakodnevno umire u Europskoj uniji od posljedica takvog nasilja²; budući da je trgovina ljudima, u svrhu seksualnog iskorištavanja u kojem su velika većina žrtava žene i djevojke, nedopustivo kršenje ljudskih prava te predstavlja moderni oblik ropstva; budući da je porast nasilja u bliskim odnosima također posljedica gospodarske recesije, a zbog mjera štednje, koje utječu na usluge pružanja potpore, žene koje su žrtve nasilja, ranjivije su nego inače;

Ao. budući da tradicionalne rodne uloge i stereotipi o ženama i dalje imaju snažan utjecaj na podjelu poslova između žena i muškaraca u kućanstvu, na radnom mjestu i u društvu u cjelini; budući da rodni stereotipi također pridonose produžetku statusa quo naslijedenih prepreka za postizanje jednakosti spolova te ženama ograničavaju raspon u izboru poslova i njihov osobni razvoj, a donekle objašnjavaju segregaciju između žena i muškaraca u sektorima i zanimanjima; budući da mediji mogu imati važnu ulogu ne samo u širenju stereotipa, prikazujući ponižavajuće slike žene, hiperseksualizaciji djevojčica, nego i u prevladavanju rodnih stereotipa, promicanju sudjelovanja žena u donošenju odluka i promicanju jednakosti spolova;

Ap. budući da u različitim zemljama EU-a postoji raznolikost obiteljskih struktura, uključujući civilno partnerstvo ili brak između osoba istog ili različitog spola, obitelji u

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/who/partners/international_organisations/documents/un-woman_en.pdf

² „Europske dodane vrijednosti od ožujka 2013. o borbi protiv nasilja nad ženama”, PE 504.467.

kojima su roditelji vjenčani ili nevjenčani, istog ili različitog spola, samohrani roditelji, udomitelji i obitelji s djecom iz prethodnih veza, od kojih sve zaslužuju jednaku zaštitu pred nacionalnim zakonima i zakonima EU-a;

Aq. budući da je pravo na zdravlje, osobito seksualno i reproduktivno zdravlje, ljudsko pravo koje treba biti zajamčeno svim ženama, bez obzira na njihov društveni položaj, dob, seksualnu orijentaciju, porijeklo, pravni status ili etničku pripadnost;

Ar. budući da su žene u ruralnim područjima češće žrtve višestruke diskriminacije i spolnih stereotipa u odnosu na žene u urbanim područjima, a stopa zaposlenosti žena u ruralnim područjima mnogo je niža od stope zaposlenosti žena u gradovima; budući da, osim toga, mnoge žene nikada nisu aktivne na službenom tržištu rada te stoga nisu registrirane kao nezaposlene ili uključene u statistiku nezaposlenosti, što dovodi do određenih finansijskih i pravnih problema u odnosu na pravo na rodiljni dopust i bolovanje, stjecanje prava na mirovinu i pristup socijalnom osiguranju, kao i problema u slučaju razvoda;

As. budući da su prikupljeni statistički podaci o nejednakosti spolova prioritet u borbi protiv uzroka koji sprečavaju postizanje rodne jednakosti u EU-u;

At. budući da su se pozitivna djelovanja usmjerena na žene pokazala temeljnima za njihovo puno uključivanje u tržište rada, odlučivanje i društvo u cjelini;

Gospodarska neovisnost i jednakost plaća

1. ističe činjenicu da kriza drugačije utječe na žene i naglašava da su radni uvjeti za žene postali znatno nesigurniji, pogotovo s povećanjem učestalosti atipičnih oblika ugovora te da su prihodi žena znatno smanjeni zbog niza čimbenika, uključujući i ustajne razlike u plaćama između muškaraca i žena s nejednakim odnosnim razinama u pogledu naknada za nezaposlenost i doprinosa za mirovinu, porast obveze rada s nepunim radnim vremenom, porast broja privremenih poslova ili poslova na određeno vrijeme na štetu stabilnijeg zapošljavanja; zabrinut je da će rezovi proračuna pogoršati problem jer će žene biti nerazmјerno pogođene; poziva vlade država članica, kao i socijalne partnere da izrade plan djelovanja i, konkretne, ambiciozne ciljeve te da ispitaju utjecaj gospodarske i finansijske krize na rodnu jednakost procjenama učinka rodne jednakosti;
2. ističe da iskustvo prethodnih kriza pokazuje da se stopa zaposlenosti muškaraca uglavnom brže oporavlja nego kod žena;
3. ističe da, iako je nakon krize postojao trend smanjenja rodne nejednakosti na tržištu rada u vidu razlika u stopi zaposlenosti i nezaposlenosti, to smanjenje razlika nije rezultat iznenadnog pomaka Europe prema većoj jednakosti, već posljedica naglog pada zaposlenosti muškaraca kao vida zaposlenosti koje je više pogodjeno krizom; poziva države članice da ne popuste u svojim naporima za postizanje veće zastupljenosti žena u postupcima donošenja odluka, za bolje usklađivanje profesionalnog i privatnog života te za nastavak borbe protiv nasilja nad ženama;
4. naglašava da bi fleksibilno radno vrijeme trebalo biti odluka radnika i ne bi ga trebao nametati ili provoditi poslodavac; odbija situacije fleksibilnosti i ugovorne nesigurnosti koje ne osiguravaju osnivanje obitelji i stabilnost;

5. poziva države članice da ulažu u pristupačne, kvalitetne prostore za skrb o djeci, bolesnima, invalidima, starijima i drugim ovisnim osobama, pazeći da imaju fleksibilno radno vrijeme uskladeno s punim radnim vremenom tijekom radnih dana te da su dostupni tako da što više ljudi bude u mogućnosti uskladiti posao s obitelji i privatnim životom; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da muškarci i žene koji se brinu za djecu ili druge članove obitelji dobiju priznanje naknadama za uzdržavane članove obitelji te osobnim socijalnim osiguranjem i pravom na mirovinu; poziva socijalne partnere da iznesu konkretnе inicijative kako bi potvrdili vještine stečene tijekom dopusta vezanog uz njegu;
6. poziva Komisiju da više pažnje posveti osiguravanju toga da države članice pravilno primjenjuju direktive EU-a o jednakom postupanju prema ženama i muškarcima;
7. poziva Vijeće da riješi zastoj oko usvajanja Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 92/85/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu trudnih radnika i radnica koje su nedavno rodile ili koje doje;
8. očekuje da Europska komisija poduzme sve mjere koje joj stoje na raspolaganju kako bi se poštovale direktive EU-a o jednakom postupanju prema muškarcima i ženama u svakom pogledu, također i sa strane socijalnih partnera koji pregovaraju o kolektivnim ugovorima te da potakne dijalog sa socijalnim partnerima kako bi razmotrili pitanja kao što su transparentnost plaćanja, skraćeno radno vrijeme i ugovorni uvjeti za žene na određeno vrijeme koji također potiču sudjelovanje žena u „zelenim“ i inovativnim sektorima; naglašava ulogu kolektivnog pregovaranja u borbi protiv diskriminacije žena, osobito u pogledu pristupa zapošljavanju, plaći, uvjetima rada, razvoju karijere i usavršavanju te u promicanju jednakosti;
9. potiče države članice da promiču mjere i radnje kako bi pomogli i savjetovali žene koje se odluče postati poduzetnice;
10. poziva države članice da uvedu načela rodne jednakosti u kohezijsku politiku 2014. – 2020. kako bi se ispunili ciljevi strategije Europa 2020.; posebno poziva na obvezu EU-a da osigura jednakost žena i muškaraca te usmjeravanje tog načela u sve politike EU-a i država članica; napominje da neke mjere zahtijevaju prije svega mobilizaciju političke volje, koja do sada nije uspjela na održiv, uključiv i pravedan način stvoriti jednakе uvjete za muškarce i žene;
11. primjećuje da bi ravnopravno sudjelovanje muškaraca i žena na tržištu rada moglo znatno povećati gospodarski potencijal EU-a, osiguravajući njegov pravedan i uključiv karakter; podsjeća da će prema predviđanjima OECD-a, ukupna usklađenost stopa sudjelovanja dovesti do povećanja BDP-a po stanovniku od 12,4 % do 2030.;
12. ističe da je u prosincu 2012. Komisija priznala da se trebaju slijediti politike za mlade (Paket zapošljavanja mlađih i Jamstvo za mlade) sukladno pristupu usmjeravanja rodne jednakosti; poziva Komisiju da pruži jaču potporu državama članicama za usvajanje mjera, koje osiguravaju jednakе izglede djevojčicama i dječacima u pogledu obrazovanja i stručnog osposobljavanja;

13. napominje da prosječna razlika između muških i ženskih mirovina iznosi 39 %, dok se nesklad u plaćama procjenjuje na 16 %; primjećuje da na iznose mirovina koje primaju žene, u cijelosti, utječe niz čimbenika, uključujući niz nesigurnih zaposlenja koja su prisiljene prihvatići, te pauze u karijeri;
14. poziva Komisiju i države članice da jednako za žene i muškarce osiguraju poštovanje temeljnog načela „jednake plaće za jednak rad” i poziva države članice da nastave s javnim inspekcijskim rada u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i s ciljem prepoznavanja postojanja nisko plaćenih oblika rada kada radnu snagu čine uglavnom žene, što stvara indirektnu diskriminaciju u odnosu na plaće; ističe da, u skladu sa zaključcima procjene europske dodane vrijednosti, pad od jednog postotnog boda, s obzirom na rodne razlike u plaćama, znači povećanje gospodarskog rasta za 0,1 %, što znači da je njihovo uklanjanje od presudne važnosti u trenutnoj gospodarskoj krizi; traži od Komisije da pruži potporu državama članicama u smanjenju rodnih razlika u plaćama provedbom politika za uklanjanje takvih razlika te razmjenom i promicanjem najboljih praksi;
15. ponovno ističe da Direktiva 2006/54/EZ, u svom sadašnjem obliku, nije dovoljno učinkovita za rješavanje rodnih razlika u plaćama i ostvarenje cilja namijenjenog rodnoj jednakosti na području zapošljavanja i rada; poziva Komisiju da bez odlaganja revidira Direktivu 2006/54/EZ, te da predloži njezine izmjene u skladu s člankom 32. Direktive i na temelju članka 157. UFEU-a, na temelju detaljnih preporuka iz priloga Rezoluciji Parlamenta od 24. svibnja 2012.;
16. poziva države članice da prepoznatljivim simbolom nagrade ona poduzeća koja dobiju status korporativne rodne jednakosti kao rezultat dobrih praksi;
17. poziva države članice da daju sve od sebe, kako bi smanjile rodne razlike u plaćama; poziva Komisiju i Vijeće da potaknu veću zainteresiranost djevojaka za sektore rasta u kojima su žene nedovoljno zastupljene, da im pomognu ući u te sektore i pruže prilike za stalnu izobrazbu, tijekom cijelog radnog vijeka, te na svim razinama promiču potpunu jednakost plaća;
18. poziva države članice da zajamče pristojne plaće i mirovine, smanje rodne razlike u plaćama i mirovinama, stvore više visokokvalitetnih radnih mjesta za žene te da omoguće ženama uporabu visokostandardnih javnih usluga, kao i da poboljšaju socijalnu zaštitu;
19. poziva na daljnje informativne kampanje za jednake plaće, namijenjene poticanju rasta svijesti o činjenici da je, s aspekta pravičnosti i prava, težnja ka jednakom postupanju prema ženama i muškaracima od vitalnog značaja;
20. poziva države članice da, pri donošenju proračuna s ciljem ne samo analiziranja programa posebno namijenjenih ženama već i ispitivanja svih vladinih programa i politika, njihovog utjecaja na dodjelu sredstava i doprinosa jednakosti između žena i muškaraca, uzmu u obzir poštovanje načela rodne jednakosti;
21. poziva Komisiju da pruži trajni poticaj inicijativama usmjerenim prema promicanju jednakih plaća za žene i muškarce, između ostalog uključivanjem konkretne podrške

tvrtkama u njihovim nastojanjima da postignu jednakost na radnome mjestu;

22. primjećuje da općenito žene imaju karijere bez znatnog napredovanja; poziva države članice da ohrabruju i potiču žene u ostvarenju uspješnih karijera, uključujući pozitivnim djelovanjem poput umrežavanja i programa mentorstva, kao i stvaranjem jednakih uvjeta i osiguravanjem jednakih mogućnosti koje su pružene muškarcima u svakoj životnoj dobi za izobrazbu, napredovanje, prekvalifikacije i stjecanja novih sposobnosti, te jednakih mirovinskih prava i naknada za nezaposlenost;
23. ističe da budući da žene imaju tendenciju u većoj mjeri biti zaposlene na nesigurnim radnim mjestima, manja je vjerojatnost da će naći drugo zaposlenje ako izgube posao;
24. poziva države članice da se bore sa svim aspektima nesigurnog zapošljavanja, u skladu s načelom da stalna radna mjesta trebaju biti popraćena pravilnim ugovorima te da usvoje aktivne politike zapošljavanja kako bi se povećala razina i kvaliteta poslova te promicalo otvaranje novih radnih mjesta; poziva države članice da osiguraju prava javnog socijalnog osiguranja i pravo na osposobljavanje za radnike s atipičnim ugovorima; poziva države članice na povećanje sudjelovanja žena na tržištu rada, kao i na borbu protiv rodne segregacije na tržištu rada, jer budući gospodarski prosperitet EU-a uvelike ovisi o njezinoj sposobnosti da u potpunosti iskoristi svoje radne resurse;
25. naglašava potrebu za poboljšanjem odgovornosti država i poslodavaca u odnosu na generacijsku obnovu te prava majčinstva i očinstva, što znači da žene moraju imati pravo da budu majke i radnice bez odustajanja od prava na rad;
26. naglašava činjenicu da žene čine 52 % ukupnog stanovništva Europe, ali samo jednu trećinu samozaposlenih ili svih osoba koje započinju poslovanje u EU-u; naglašava da se žene suočavaju s više poteškoća nego muškarci u pristupu financiranju, osposobljavanju, umrežavanju te u očuvanju ravnoteže između profesionalnog i privatnog života; poziva Komisiju i države članice da u skladu s time potiču žensko poduzetništvo i promiču korištenje potencijala polovice europskog stanovništva kako bi se osigurao održiv, dugoročni rast¹;
27. poziva Komisiju i države članice da ocijene utjecaj novih mirovinskih sustava na različite kategorije žena, stavljajući poseban naglasak na skraćeno radno vrijeme i atipične ugovore, te da prilagode sustave socijalne skrbi, posebno s obzirom na mlađe generacije;
28. poziva države članice i Komisiju da, npr. koristeći podatke i kampanje namijenjene podizanju svijesti, potaknu žene na sudjelovanje u područjima djelatnosti koja su stereotipno „muška”, između ostalog u području znanosti i novih tehnologija, s ciljem maksimalnog iskorištavanja ljudskog kapitala koji predstavljaju europske žene, te time omoguće unosnije postizanje učinaka ciljeva strategije Europa 2020. i rodne jednakosti;
29. zauzima stav da pružanje pomoći ženama pri vraćanju na tržište rada zahtijeva višedimenzionalna politička rješenja koja uključuju cjeloživotno učenje i djelovanje u borbi protiv nesigurnih poslova te promicanje rada s pravima i praksama diferenciranih

---

¹ Komunikacije Komisije o „Akcijском planu za poduzetništvo 2020. Ponovno pokretanje poduzetničkog duha u Europi” (COM(2012)0795).

organizacija rada, na zahtjev žene, tako da se one ne moraju odreći svoje karijere ili pauzirati u karijeri;

30. naglašava potrebu hitnog djelovanja na poboljšanju stanja mladih žena, žena zaposlenih u nesigurnim uvjetima, pogotovo migrantica i pripadnica nacionalnih manjina, koje su još više ugrožene u vrijeme gospodarske i društvene krize; ustrajava na potrebi za dalnjim djelovanjem kako bi se smanjila nejednakost spolova u javnim zdravstvenim sustavima te kako bi prevladao jednak pristup tim sustavima;
31. izražava zabrinutost zbog zakona nekih država članica kojima se izričito ne zabranjuje da poslodavci od žena prilikom njihova zapošljavanja traže unaprijed potpisana otkazna pisma, čime se omogućuje izbjegavanje zakona koji se odnose na zaštitu majčinstva;
32. primjećuje da je socijalno osiguranje posebno usmjereni na dvije glavne tendencije politike štednje: smanjenje proračunskih deficitova kroz smanjenje socijalnih izdataka te povećanje konkurentnosti i ekonomičnosti smanjenjem uplata doprinosova od strane poduzeća;
33. poziva Komisiju na podršku državama članicama u povećanju mogućnosti zapošljavanja žena u nepovoljnem položaju, kao što su migrantice, žene iz etničkih manjina, žene s invaliditetom i samohrane majke, a time i povećanju njihove prilike za vođenje ekonomski samostalnog života, putem poboljšanja pristupa obrazovanju i stručnom osposobljavanju;
34. poziva države članice da razrade posebne mjere usmjerene prema potrebama dugotrajno nezaposlenih osoba, uz bitan naglasak na stručnom usavršavanju i brzoj reintegraciji na tržište rada; poziva države članice na jačanje socijalne zaštite za nezaposlene kao sredstva za rješavanje porasta siromaštva, posebice među ženama;
35. poziva države članice da potiču žene na sudjelovanje u stručnom osposobljavanju u kontekstu cjeloživotnog učenja, kao odgovor na prijelaz ka održivom gospodarstvu, s naglaskom na malim i srednjim poduzećima, te da time povećaju mogućnost zapošljavanja radnika;
36. poziva države članice da primjenjuju posebne mjere usmjerene prema mladim radnicima, posebice zabranom neopravdanog zapošljavanja mladih na radnim mjestima koja su u biti trajna i osiguravanjem postojanja pisanih ugovora, planova i stipendija za stažiranje, koji poštuju važeće kolektivne ugovore, te osiguranim socijalnim osiguranjem;
37. poziva države članice da se bore protiv neprijavljenog rada žena jer to pridonosi potpunoj deregulaciji strukture plaća žena, izazivajući povećanje siromaštva među ženama, osobito u kasnijoj fazi života;
38. naglašava da ostvarivanje Jamstva za mlade zahtijeva javne investicije kojima će se promicati otvaranje novih radnih mesta, stvaranje trajnih zaposlenja s odgovarajućim ugovorima o radu i poštovanje kolektivnog pregovaranja o plaćama i načela jednakih plaća za jednaki posao ili za rad jednakе vrijednosti; poziva države članice da osiguraju da se provedbom Jamstva ne stvore rodne nejednakosti koje već postoje na tržištu rada;

39. potiče države članice na pružanje dostačne finansijske potpore i odgovarajuće izobrazbe ženama koje žele pokrenuti posao, kako bi se poticalo žensko poduzetništvo;
40. ustraje na tome da je bolje spriječiti nego liječiti; stoga poziva države članice da pozornije prate situaciju djece, nadgledanjem nezaposlenosti mlađih, postotka mlađih ljudi koji nisu u sustavu obrazovanja, zapošljavanja ili osposobljavanja, raspoloživog dohotka za obitelji, rizika od siromaštva i nejednakosti plaća, budući da će to omogućiti brže i točnije utvrđivanje glavnih socijalnih problema i problema zapošljavanja;
41. snažno preporučuje državama članicama poticanje ulaganja u javno obrazovanje, jačanjem demokratskih izgleda i pedagoške organizacije, poboljšanjem školskih programa i uvjeta rada u školama, jamčenjem univerzalnog slobodnog pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovanju i socijalnoj skrbi, a time i borborom protiv neuspjeha u studiranju i prekida školovanja;
42. snažno potiče države članice da povećaju svoja ulaganja u javne usluge, obrazovanje i zdravlje, posebno zdravstvene usluge primarne zdravstvene zaštite povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem; preporuča državama članicama da štite prava žena na slobodne, visokokvalitetne javne ginekološke i akušerske zdravstvene usluge te na spolno i reproduktivno zdravljje u cjelini, uključujući i pravo na dobrovoljni prekid trudnoće; naglašava da države članice trebaju osigurati da sve žene dijele ista prava kada je riječ o kontracepciji, materinstvu ili spolnosti i stoga poziva države članice na prikupljanje podataka kako bi se upoznale sa situacijom žena u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravljia i prava;
43. podsjeća da je 22. siječnja 2012. EU ratificirao UN-ovu Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, prema kojoj se sve članice potpisnice obvezuju da će osigurati i promicati puno ostvarenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda za sve osobe s invaliditetom, bez diskriminacije bilo koje vrste na osnovi invaliditeta, i da će se uzdržati od sudjelovanja u bilo kojem činu ili praksi koji nisu u skladu s Konvencijom;
44. poziva države članice da priznaju doprinos žena društvu kada odluče, ili kada su prisiljene, raditi skraćeno radno vrijeme kako bi se posvetile djetetu/djeci te jednom ili više uzdržavanih bliskih srodnika, s obzirom da ne mogu pronaći dostupne ustanove za skrb;
45. ističe da žene sve više postaju hraniteljice obitelji; poziva države članice na poduzimanje koraka za uspostavu statusa „obiteljskog skrbnika”, koji bi služio ne samo kako bi se spriječilo da žene budu kažnjene na poslu već i kako bi se dao legitimitet ključnoj ulozi koju obavljaju u društvu;
46. ističe da su utvrđene mjere usmjerene prema podizanju stope zaposlenosti stanovništva do 75 % u dobi od 20 do 64 godina u skladu sa strategijom 2020. te poziva države članice na provedbu tih mjer;
47. ukazuje na ranjivost žena s invaliditetom te žena koje uzdržavaju dijete s invaliditetom; poziva na uspostavu centara i usluga za skrb kako bi se osiguralo da te žene postignu bolju ravnotežu između obiteljskih potreba i njihove karijere te da ne moraju napustiti posao jer

nemaju podršku i nikoga da se brine o njihovim uzdržavanim članovima obitelji, od rođenja do zrelosti;

48. poziva države članice da povećaju svoje proračune za uzdržavanje djece kako bi proširili javnu mrežu vrtića, jaslica i javnih usluga koje pružaju izvannastavne aktivnosti za djecu te centara za dnevni boravak i domova za stare, o kojima se gotovo u potpunosti u privatnoj sferi brinu žene; poziva države članice da stvore odgovarajuće uvjete za poboljšanje mogućnosti zapošljavanja žena i povećanje sudjelovanja na tržištu rada, kroz pristupačnu njegu i skrb o djeci, programe roditeljskih dopusta i dobrovoljno izabrane fleksibilne radne uvjete, posebno kada se žene nakon dugog razdoblja neaktivnosti zbog rađanja djece ili ispunjavanja drugih obiteljskih obveza, vrate na tržište rada; u tom smislu podsjeća na ciljeve koje je Vijeće postavilo i ponovno potvrdilo u Europskom paktu za jednakost spolova (2011. – 2020.) kako bi se poboljšalo pružanje skrbi djeci u državama članicama (barcelonski ciljevi); poziva Komisiju da riješi nedostatak pristupačnih ustanova za skrb o djeci u preporukama za svaku zemlju za 2014. godinu;
49. naglašava da restriktivna proračunska politika ne bi trebala ugroziti napredak postignut politikama za promicanje jednakosti spolova;
50. ponavlja poziv Komisiji iz Rezolucije od 13. ožujka 2012. da izda sveobuhvatnu komunikaciju o položaju jednočlanih kućanstava u EU-u, s prijedlozima politika za postizanje pravednog postupanja na područjima kao što su oporezivanje, socijalno osiguranje, smještaj, zdravstvena skrb, osiguranje i mirovine, na temelju načela političke neutralnosti u pogledu sastava kućanstva;
51. poziva države članice da prepoznaju vrijednost neplaćenih kućanskih poslova za dobrobit i koheziju obitelji te da ih obuhvate državnim proračunima kao instrumentom kojim bi se povećala javna svijest o društvenoj vrijednosti takvog rada;
52. napominje da su uništavanje radnih mjesta i rast nezaposlenosti dvije najistaknutije značajke trenutne krize, o čemu svjedoči i povećanje stope nezaposlenosti u EU27 od rujna 2011. do rujna 2012., sa 9,8 % na 10,6 %, odnosno, što predstavlja još 2 145 000 nezaposlenih¹;
53. naglašava da sve inicijative politike Komisije o obitelji trebaju, bez diskriminacije u pogledu njihova sastava, pokriti sve obitelji
54. naglašava važnost razvijanja pravne strukture zajedničkog vlasništva s ciljem da se ženska prava u poljoprivrednom sektoru u potpunosti priznaju, da dobiju odgovarajuću zaštitu u području socijalnog osiguranja, te da se prizna njihov rad;
55. podsjeća da u 2012., prema podacima Komisije, 31,6 % muškaraca i 40 % žena u EU-u u dobi između 30 i 34 godina imaju visokoškolske kvalifikacije; ističe da žene predstavljaju

---

¹ Priopćenje za tisak Eurostata od 31. listopada 2012., 155/2012.

60 % netom diplomiranih osoba; poziva Komisiju i države članice da poduzmu daljnje mjere za poboljšanje pristupa i sudjelovanja žena na tržištu rada, posebno u sektorima kao što su visoke tehnologije, istraživanja, znanost i inženjerstvo, u kojima su i dalje nedovoljno zastupljene, te da poboljšaju kvalitetu zapošljavanja žena, posebice kroz programe cjeloživotnog učenja i obrazovanja na svim razinama; poziva Komisiju i države članice da koriste strukturne fondove kako bi postigle ove ciljeve;

56. poziva Komisiju i države članice da daju prednost i obrate posebnu pozornost na skupine žena s posebnim potrebama, kao što su žene s invaliditetom, žene s uzdržavanim članovima obitelji, starije žene, pripadnice manjina i imigrantice i žene s malo ili bez stručnog usavršavanja, te da razrade ciljane mjere kako bi se zadovoljile njihove potrebe i okolnosti;

Suzbijanje stereotipa o nejednakosti spolova

57. naglašava da je radi otklanjanja spolnih stereotipa i promicanja modela ravnopravnog ponašanja u društvenom i ekonomskom životu, od izuzetne važnosti usađivanje tih vrijednosti od rane mladosti, u školama, te provedba kampanje za podizanje svijesti u školama, na radnim mjestima, kao i u medijima, naglašavajući mušku ulogu u promicanju jednakosti, jednakih podjela obiteljskih obveza i stvaranja ravnoteže između poslovnog i privatnog života; poziva Komisiju i države članice da se čvršće obvežu na okončanje stereotipa o nejednakosti spolova koji se prenose u medijima i skreće pozornost na važne mjere sadržane u izvješću Parlamenta o uklanjanju rodnih stereotipa, koje je usvojeno 2013.; poziva države članice, a posebno tijela za regulaciju medija, da u kvalitativnom i kvantitativnom pogledu obrate pozornost na mjesto koje se pridaje ženama te da promiču uravnoteženu, nestereotipnu sliku žena tako da poštuju dostojanstvo žena, njihove različite uloge i identitet, stavljajući veći naglasak na njihov društveni razvoj, ustavna prava i njihovu ulogu u civilnom društvu, institucijama i poslovnom svijetu, kao i u medijima, oglašavanju i promotivnim materijalima i posebno na televiziji, uključujući i osiguravanje poštovanja dostojanstva žena, između ostalog i zato da se izbjegne prenošenje rodnih stereotipa i suzbije svaki pokušaj hiperseksualizacije djevojčica;

58. preporučuje da države članice razrade obrazovne programe u srednjim školama, za tinejdžere u dobi od 12 godina i više kako bi se borile protiv spolnih stereotipa; ovo bi se obrazovanje trebalo temeljiti na dobroj praksi, trebalo bi obrazovati učenike i učenice o spolovima, u pokušaju da uništi stereotipe koji se odnose na društvene uloge te prikaz i značaj suštine žene ili muškarca; smatra da ti stereotipi, prema kojima su žene, primjerice, predodređene za obavljanje određenih poslova, kao što su briga o djeci, starijim osobama i kući, dok su muškarci predodređeni da imaju posao i karijeru koji donose prihod, ne bi trebali biti uključeni u udžbenike;

Jednakost u donošenju odluka

59. naglašava kako je, radi promicanja sudjelovanja žena u donošenju odluka, potrebno poduzeti mjere kako bi se borilo protiv rodno uvjetovane diskriminacije te stereotipa i predrasuda u vezi s ulogom žena, zajedno s posebnim politikama za podržavanje jednakih prava i prilika u gospodarskom, društvenom, političkom i kulturnom životu (kako bi se borili protiv neredovitog i nepredvidivog radnog vremena, primjenili pravednu naknadu i jednaku plaću te širili javne mreže vrtića, jaslica i škola) s pozitivnim učinkom jačanja

sudjelovanja žena na svim razinama društvenog i političkog života;

60. ukazuje na potrebu da se na europskoj razini udvostruče napori kako bi se povećala zastupljenosti žena u političkim sferama i u europskim institucijama, uključujući i Europski parlament; vjeruje da se sudjelovanje žena treba poticati na nacionalnoj, regionalnoj i općinskoj razini; ističe da političke stranke imaju ključnu ulogu; smatra da je ravnomjerno uravnoteženo sudjelovanje žena i muškaraca u politici jedan od demokratskih temelja našeg političkog sustava i da je ključno za postizanje demokratske zastupljenosti građana EU-a; primjećuje da ima izravan i neizravan utjecaj na sudjelovanje žena na izborima; poziva države članice i nacionalne stranke da u obzir uzmu rod prilikom sastavljanja izbornih lista i imenovanja na višim upravnim položajima u institucijama;
61. ističe da korištenje izbornih kvota ima pozitivan učinak na zastupljenost žena te pozdravlja sustave jednakе zastupljenosti i rodnih kvota, koje je nekoliko država članica uključilo u svoje zakone i propise; poziva države članice s osobito niskom zastupljenosti žena u političkim tijelima da razmotre uvodenje sličnih mjera; smatra da, s obzirom na svoje vrijednosti i ambicije, Europska unija treba postaviti primjer približavanjem rodoj ravnopravnosti unutar institucija; ističe da su europski izbori 2014., nakon kojih će biti imenovana nova Komisija i osoblje na višim administrativnim radnim mjestima u europskim institucijama, prilika za postizanje paritetne demokracije na razini EU-a; stoga od država članica traži da podrže jednaku zastupljenost predlažući jednu ženu i jednog muškarca kao kandidate za mjesto povjerenika Komisije i moli novoizabranog predsjednika Komisije da, prilikom formiranja Komisije, ima na umu cilj jednakе zastupljenosti;
62. smatra da je žalosno da, prema podacima Parlamenta, zastupnice u Europskom parlamentu čine samo 36 % od ukupnog broja, a zastupnici 64 %; primjećuje da je udio žena u nacionalnim parlamentima samo 26 %, u usporedbi sa 74 % muškaraca; primjećuje da taj omjer zastupljenosti u Komisiji iznosi 32 % za žene i 68 % za muškarace;
63. smatra da uključivanje žena u postupke donošenja ekonomskih odluka nije samo pitanje pravednosti nego i bitno za poboljšanje poduzetničke konkurentnosti, te da stoga treba biti strateški cilj u svim politikama za potporu produktivnog gospodarstva; vjeruje da nejednakost u ovom području rezultira nemarnim upravljanjem talentima, što je nespojivo s modelom razvoja 2020. čija je ključna komponenta znanje;
64. naglašava da, prema statistici Komisije, 15,8 % mjesta u upravama tvrtki koje trenutno kotiraju na burzi kao najveće drže žene i da je napredak u ispravljanju situacije bio spor uz godišnji porast od samo 0,6 % među najvišim poslovnim rukovoditeljima tih poduzeća; navodi da muškarci čine 97 % predsjednika upravnih odbora u tvrtkama; stoga poziva Komisiju i države članice na poduzimanje mjera za promicanje bolje ravnoteže među spolovima na rukovodećim položajima u tvrtkama i da na taj način pridonesu boljem poslovnom uspjehu, poboljšanju konkurentnosti i gospodarskom rastu EU-a; naglašava da je potvrđeno da više žena na najvišim ekonomskim položajima donosi jake organizacijske i finansijske rezultate tvrtki, kao i bolje kvalitete postupaka odlučivanja; pozdravlja Komisiju prijedlog Direktive usmjerene na povećanje zastupljenosti žena u neizvršnim odborima tvrtki koje kotiraju na burzi, propisivanjem ispunjenja minimalnog cilja od 40 % do 2020.; poziva Komisiju da koristi kampanje za podizanje svijesti u svrhu promicanja

veće zastupljenosti žena u tijelima odlučivanja u malim i srednjim poduzećima; poziva Vijeće da hitno započne pregovore s Parlamentom u vezi s prvim čitanjem kako bi se do kraja sedmog parlamentarnog saziva postigao sporazum među svim institucijama EU-a;

Nasilje nad ženama

65. primjećuje da bi feminizacija siromaštva mogla dovesti do povećanja u trgovini ženama, seksualnom iskorištavanju i prinudnoj prostituciji te natjerati žene u položaj veće finansijske ovisnosti, uključujući i one koje su pretrpjele obiteljsko nasilje;
66. primjećuje da gospodarska kriza pridonosi svim oblicima uznemiravanja i nasilja, kao i prostituciji, pri čemu su žene žrtve, te da je to kršenje ljudskih prava; inzistira na potrebi povećanja javnih, finansijskih i ljudskih resursa raspoloživih za intervencije u prilog skupina kojima prijeti siromaštvo, te radi rješavanja rizičnih situacija s kojima se susreću djeca i mlađi, starije osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici;
67. ističe činjenicu da je prostitucija oblik nasilja, prepreka ravnopravnosti između spolova i način da se razvije organizirani kriminal; poziva države članice da prepoznaju prostituciju kao oblik nasilja nad ženama, a ne da se taj čin smatra kao posao, čak i ako je „dobrovoljan”;
68. ističe da glavna odgovornost za rješavanje problema trgovine ljudima leži na državama članicama, smatra nedostatnim činjenicu da je od travnja 2013. samo šest država članica potvrđilo puni prijenos Direktive EU-a protiv trgovine ljudima u nacionalna zakonodavstva, dok je rok za njezinu provedbu istekao 6. travnja 2013. ;
69. naglašava važnost borbe protiv nasilja nad ženama u postizanju cilja vezanog za jednakost žena i muškaraca; poziva Vijeće, Komisiju i države članice na zajedničko djelovanje na tom području te na poduzimanje daljnjih koraka, prvenstveno prema osnaživanju politika i mjera zaštite ženskog dostojanstva i borbe protiv nasilja nad ženama; pozdravlja napore na razini Komisije i na nacionalnoj razini za suzbijanje nasilja nad ženama, muškarcima i djecom kao što su Direktiva o sprječavanju i suzbijanju trgovine ljudima i paket zakona za jačanje prava žrtava u EU-u, no naglašava da ova pojava i dalje predstavlja glavni neriješeni problem; poziva Komisiju da odredi 2016. kao „Europsku godinu okončanja nasilja nad ženama”, te da dostavi odgovarajuću sveobuhvatnu strategiju EU-a za okončanje nasilja nad ženama, koja se sastoji od pravno obvezujućih instrumenata, to bi do kraja 2014. trebalo uključiti prijedlog akta na temelju članka 84. Ugovora o funkcioniranju Europske unije utvrđujući mjere za promicanje i potporu djelovanja država članica na području prevencije nasilja nad ženama, kao i akcije podizanja svijesti, prikupljanje podataka te financiranje nevladinih organizacija, kao što je objavljeno u zaključcima Vijeća iz ožujka 2010.; apelira na države članice da u što kraćem roku ratificiraju Istanbulsku konvenciju Vijeća Europe o nasilju nad ženama te poziva Komisiju na promoviranje nacionalnih ratifikacija i pokretanje postupka za pristupanje EU-a Konvenciji, nakon što se procijene posljedice i dodana vrijednost pristupanja;
70. naglašava da je uklanjanje rodnih stereotipa ključni element u borbi protiv nasilja nad ženama i zahtijeva čvrstu odlučnost u obiteljskoj sferi, obrazovnom sustavu, medijima, oglašavanju i svakodnevnom jeziku; smatra da ta reakcija zahtijeva sveobuhvatnu strategiju koja uključuje javne vlasti, privatne organizacije, socijalne partnere te poticanje individualne obveze putem institucija, akcijskih planova i ponašanja u skladu s tim

vrijednostima;

71. inzistira na nultoj toleranciji prema svim oblicima nasilja nad ženama, kao jednom od glavnih prioriteta svih institucija u cijeloj Europi; poziva države članice da nastave i prošire ciljane programe prevencije za rješavanje uzroka nasilja nad ženama i da osiguraju pristup raznim oblicima prevencije, pravne zaštite i pomoći u odnosu na nasilje u obitelji, također s osvrtom na uhođenje; ukazuje na važnost poticanja suradnje, bilo horizontalne ili vertikalne, u kojoj tijela država članica, regionalnih i lokalnih vlasti, ženskih organizacija i civilnog društva trebaju učinkovito raditi na iskorjenjivanju nasilja nad ženama poziva Komisiju na promicanje suradnje kako bi se pripremila i provedla učinkovita strategija za borbu protiv nasilja nad ženama;
72. primjećuje da svake godine nasilje ove vrste uzrokuje nekoliko stotina smrtnih slučajeva u EU-u i da zahtijeva neposredne praktične odgovore;
73. naglašava potrebu za poboljšanjem prikupljanja kvalitetnih osnovnih podataka o uslugama podrške za žene koje su pretrpjele obiteljsko nasilje, te da takvi podaci moraju biti usporedivi, pouzdani i neograničeni na kaznene statističke podatke policije, što se može dopuniti sveobuhvatnim, visokokvalitetnim studijama na temelju istraživanja na terenu;
74. primjećuje da, prema nalazima dobivenim u 2012., pod ciparskim predsjedanjem, specijalizirane usluge kao što su skloništa za žene žrtve nasilja ili linije za pomoć u slučaju opasnosti nisu svugdje dostupne i u svakom slučaju nisu ravnomjerno raspoređene u svim državama članicama; poziva na neophodnost razvoja ovih osnovnih usluga, tako da žene mogu prijaviti nasilje koje su pretrpjele kao žrtve;
75. poziva Komisiju i države članice da kombiniraju svoje napore u borbi protiv organiziranog kriminala i mreža za trgovinu ljudima, te da usvoje i ojačaju zakonodavne, upravne, obrazovne, društvene i kulturne mjere koje obeshrabruju potražnju za prostitucijom;
76. ističe da se migracijske politike EU-a usmjerene na „borbu protiv ilegalne imigracije” temelje na filozofiji kriminaliziranja statusa „ilegalaca” i obrušavanja na imigrante, kao što se vidi u Direktivi iz 2010. o povratku, te vjeruje da se trebaju preusmjeriti prema socijalnoj uključenosti u zemljama domaćinima; ističe da ove politike pridonose ranjivosti i ne štite nedokumentirane migrantice žrtve nasilja, koje većinom ne traže pomoć;
77. ističe da su nedokumentirane migrantice u posebno ranjivom položaju te da u mnogim zemljama osobe koje trpe obiteljsko nasilje nemaju nikakav izvor potpore osim usluga javnog zdravstva;
78. poziva Komisiju na provedbu obveze koju je preuzela u pogledu uvođenja načela jednakosti spolova u Zajednički europski sustav azila;
79. preporučuje državama članicama da u svojim nacionalnim planovima za iskorjenjivanje obiteljskog nasilja utvrde obvezu potpore nedokumentiranim migranticama na potpuno isti način kao i ženama sa zakonskim boravištem, bez ikakvih zahtjeva prema institucijama da takve slučajeve prijave nadležnim vlastima;

80. zabrinuto primjećuje da su prema podacima iz Pregleda provedbe akcijske platforme iz Pekinga u državama članicama EU-a: nasilje nad ženama, potpora žrtvama (2012.), izdanje Europskog instituta za rodnu jednakost (EIGE) – profesionalno usavršavanje i održivost financiranja javnih usluga, udruga i nevladinih organizacija koje pružaju usluge ženama u situacijama obiteljskog nasilja jasno pogodeni posljedicama gospodarske krize;
81. preporučuje da države članice ojačaju svoje besplatne javne zdravstvene usluge u području podrške ženama koje su izložene nasilju te da povećaju broj skloništa i njihov kapacitet, sa specijaliziranim pomoći za žene različitih nacionalnosti na različitim jezicima i za žene s invaliditetom te osiguravajući da je ženama ponuđena odgovarajuća pravna pomoć, kao i psihološko savjetovanje i terapija; u tom pogledu, migrantice rođene izvan EU-a i Romkinje trebaju imati pristup specijaliziranim uslugama javnog zdravstva;
82. poziva Komisiju da osnuje Europski opservatorij o nasilju nad ženama, u okviru postojećih institucionalnih struktura (Europski institut za rodnu jednakost);
83. ukazuje na važnost sustavnog obrazovanja za kvalificirano osoblje koje brine o ženama žrtvama fizičkog, seksualnog ili psihičkog nasilja; smatra takvu obuku bitnom za pružatelje prve i druge linije skrbi, uključujući hitne socijalne i medicinske službe, službe civilne zaštite i policije;
84. naglašava potrebu osiguranja trajnih finansijskih sredstva za programe koji promiču rodnu jednakost i borbu protiv svih oblika nasilja nad ženama, djecom i mladima kako bi se riješio problem duboko ukorijenjenih stereotipa u našem društvu;
85. naglašava potrebu uključivanja jednakosti spolova i borbe protiv rodnog nasilja u vanjsku politiku EU-a, politiku razvojne suradnje i trgovinsku politiku; poziva Komisiju, Vijeće i države članice na aktivno promoviranje i potporu osnaživanja žena za sudjelovanje u njihovim bilateralnim i multilateralnim odnosima s državama i organizacijama izvan Unije; ističe važnost primjene Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti u okviru vanjskog djelovanja Europske unije;
86. ističe da Komisija mora nastaviti s nastojanjima da se jednakost spolova obuhvati svim pregovorima s trećim zemljama te u izvješćima o napretku država; ističe važnu ulogu Parlamenta u pružanju kritika i stalnom praćenju provedbe mjera za jednakost spolova u strategijama i izvješćima država;
87. ukazuje na važnost praćenja i posebno uzimanja u obzir preporuka u izvješćima Europskog instituta za rodnu jednakost;
88. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama država članica.

EXPLANATORY STATEMENT

In 2012, a year in which EU-decided austerity policies – particularly economic governance policies – were being implemented, and three EU countries were under intervention from the Troika (Greece, Ireland and Portugal), the rapporteur focused attention on the real-life problems affecting the daily lives of a large proportion of women in the EU.

In 2012, over 2.145 million more people were unemployed in the EU than in 2011. The risk of poverty was 26 % for women and 23.9 % for men.

Millions of women face unemployment, precarious employment, reductions in the real value of their salaries and pension rights, low wages and wage discrimination. Young women find themselves in an extremely uncertain situation, trapped between the difficulty of accessing the labour market (with youth unemployment at 23.1 %) and the labour instability to which they are subjected, endangering the economic independence which is their key to equal participation. Many women and young women are forced to emigrate in search of a better life.

Many women working in industry, commerce and social areas with intensive work schedules and low wages find themselves in situations of poverty even when employed. A growing number of women workers find themselves combining their professional activity with additional forms of work in order to provide for themselves and their families, which are often affected by unemployment. Women are also having to face the harsh reality of asking for help when they have no money to feed their children. Qualified female technical and academic staff are suffering a decline in their socio-professional status and their quality of life.

In 2012 there were 25.4 million children at risk of poverty or social exclusion in the EU – a dramatic social problem, with women usually at the forefront of combating and trying to lessen its impact. Budget cuts to public services result in reduced access to education and health services, with women often being denied proper pregnancy care. The cuts in social benefits endured by many families are even harder to bear in situations of unemployment.

The much-vaunted need to strengthen women's political, social, collective and cultural participation is clearly at risk, particularly in the case of women at the lowest levels of society.

Clearly, while inequalities exist within countries, they are becoming even more pronounced from one country to another. Unemployment rates in the southern euro zone and on its periphery reached an average of 17.3 % in 2012, while they stood at 7.1 % in the north and centre of the euro zone. Poverty increased in two thirds of the Member States, but not in the remaining third.

The creation of large geographical areas providing cheap labour, allowing wealth to accumulate in the hands of the major economic groups, and the destruction of public services prior to rendering them newly profitable through privatisation were the solutions chosen by the major economic and financial groups to solve their problems in accumulating wealth. The EU and several national governments tried to put these ideas into practice.

What is now called the 'economic and financial crisis' is also a crisis of democracy and gender equality. It is a crisis of achievements won over the course of centuries and fought for by generations of women.

The rapporteur stresses that it is not possible to pursue these policies while attempting to ‘avoid’ or ‘minimise’ their gender impact, as is often suggested. Gender equality cannot exist alongside these policies. The report therefore proposes the following measures to counteract these social and economic policies:

- Promotion of the right to jobs with rights, placing women’s creative and productive capacities at the service of their equal participation in all areas of activity and economic and social development;
- The right to jobs with rights, the elimination of direct and indirect wage discrimination and the right of women to combine work with motherhood without being penalised for it;
- Upgrading of wages and pensions, a guaranteed adequate level of social protection to cover unemployment, sickness, maternity and paternity, invalidity and old age, and equal access for all women to free, high quality public health services;
- Prevention of the root causes and factors underlying poverty and social exclusion and the rise in prostitution and trafficking in women and children, and increased funding for organisations and institutions providing support to women victims of violence.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	23.1.2014	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	13 8 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Katarzyna Skrzylewska, Marc Tarabella, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Anne Delvaux, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Nicole Kiil-Nielsen, Christa Klaß, Angelika Werthmann	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 187. st. 2.	Michael Cashman, Elisabetta Gardini, Anna Hedh	